

TORAKSIN GEZGIN NEFESLERİ YOLLARDAYDIK

Dr. Arzu YORGANCIOĞLU

e-posta: arzutoraks@gmail.com

*Türk Toraks Derneği
Birinci Başkan Yardımcısı*

*Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı*

“Balkanlar Gezisi”

Türk Toraks Derneği Gezin Nefesler Grubu Temmuz ayında ikinci gezisine çıktı. Bu kez rotamız Makedonya, Arnavutluk, Karadağ, Hırvatistan, Bosna Hersek ve Sırbistan'ı kapsayan BALKANLAR idi.

33 üyemizle İstanbul'da buluştuk ve uçağa bindik. Saat 08:30'da Üsküp havalimanına indiğimizde hiç yabancılık çekmedik sanki bir Türk şehrinde idik, her şey çok tanıdık ve herkes Türkçe konuşuyordu.

Otobüsümüze binip mükemmel Türkçe konuşan rehberimizle Eski şehri ziyaretle turumuza başladık, eski çarşı oldukça sakin nedense bir parça hüzünlüydü.

Türk çarşısı, Vardar nehri, Kale, Taşköprü, Davut Paşa Külliyesi, Türk ve Yahudi mahalleleri, Çifte Hamam derken yorulduk acıktık ve ünlü köfteci Destan'da harika köfteler ve ayranla karnımızı doyurduk.

Daha sonra 2010 yılından sonra hızlı bir yenilenme hareketi ile adeta bir şantiyeye dönüştürülen yeni Üsküp şehrini ziyaret ettik. Rahibe Teresa'nın burada doğduğunu öğrendik ve evini gördük. Kendisi 1980 yılında Üsküp şehrine yaptığı bir ziyareti sırasında Arnavut, Makedon ya da Sırp olup olmadığı sorusu üzerine "ben kendimi Üsküp'ün bir vatandaşı hissediyorum, doğduğum şehir burası. Ancak ben dünyaya aitim" şeklinde yanıt vermiş, tüm yaşamını da dünyada barışın yerleşmesine adanmıştı. 1979 yılında Nobel Barış Ödülü kendisine verilmiştir.

Akşamüzeri ekibimiz hala çok dinamik görünmüş olmalı ki rehberimiz Matka kanyonunu ziyaret etmeyi önerdi ama bu ziyaret bir trekking macerasına dönüştü. İnanılmaz bir doğa içinde neredeyse 10 km yürüdük ve tırmandık. Gösterdiğimiz performansa kendimiz de pek şaşırдық. Ama muhteşem doğa en büyük desteğimizdi.

Dönüşte yorgunluk nedir bilmeyen biz toraksçılar bile bir parça yorulmuştuk ama ne gam, otelimizde duş bizi kendimize getirdi ve VARDAR nehri üzerinde bir gemi restoranda akşam yemeğimizi yedikten sonra Dünya Kupası finalini şehir meydanına kurulan barkovizyonla hep birlikte seyredecek enerjiye bile sahiptik.

İkinci gün dinlenmiş uyandık otelde kahvaltımızdan sonra Makedonların Tetova olarak adlandırdığı bizim tarihimizde Kalkandelen olarak bildiğimiz şehre geldik, Alaca Camii ve İpek Yolu üzerinde kurulmuş 500 yıllık Harabati Baba Bektaşî Tekkesini gezdik. Bektaşî dedesiyle güzel bir sohbetimiz oldu. Yaşamdaki gerçek değerleri ve insanın kazanması gereken erdemleri konuştuk. Daha sonra Makedonya'nın incisi Ohrid'e yola çıktık. Ohrid UNESCO tarafından dünya mirasına dahil edilen bir şehir. Otelimiz göl kıyısında olduğu için öğleden sonra gölde yüzmek hepimize çok iyi geldi. Tatlı suda yüzmek bir Egeliler için farklı bir deneyim idi. Akşam üzeri Ohrid gölü kıyısında yabancı film oskarları dalında aday olan "Before The Rain" filminin çekildiği St. John the Theologian kilisesini ziyaret ettik. E tabii seyahatten sonra bu filmi izlemek şart oldu. Şiddetle tavsiye edilir.

Daha sonra bir tekne turu yapıp güneşi batırdık ve sonra gölkıyısında bir restoranda harika bir akşam yemeği yedik .

Yemek sonrası bir Türk kuyumcudan Ohrid incilerimizi de aldık. Ohrid incisinin ham maddesi sedef, üzerine bir sıvı sürülüyor ve bu sıvı Ohri Gölü'nde bulunan plaşica balığının pulları sıkıştırılarak elde ediliyor .

OHRİD sokak fotoğrafçıları da geldiğimiz duymuş ki bir toplu foto da onlardan bize armağan oldu.

Üçüncü günümüz oldukça romantik başladı. Sabah Ohrid'den ayrıldıktan sonra her yıl yapılan şiir festivali ile ünlü Struda'ya uğradık. Dünyanın dört bir yanından şiir severlerin katıldığı bu festival Struga Şiir Akşamları adıyla yarım asrı aşkın bir süredir devam ediyor, büyük ödül olan Altın

Çelenk her yıl bir kişiye veriliyor. Bu ödülü 1974 yılında Türkiye'den bir şair kazanmış, Fazıl Hüsnü Dağlarca... Biz de TTD şiir üstadı Sevgili Göksel'in şiirlerini dinleyip köprüden aşağı yarım şiirini bırakmasına tanıklık ettik ve toplu fotomuz ve TTD bayrağımızla bu anı belgeledik ve hep birlikte yeniden burada buluşmayı ve Göksel'in şiirini bitirmesine tanıklık etmeyi diledik.

Sonra sıra Arnavutluk'a geldi. Balkanlar turumuzun Arnavutluk ayağında ilk uğrak yerimiz başkent Tiran'dı. Yeni yapılan müzesi ve idare binalarının bulunduğu meydanı dışında görülecek bir yeri olmayan Tiran'da kısa süre kaldık ve oradan tarihi olarak önemi olan M.Ö ikinci yüzyılda Roma tarafından inşa edilen ve ucu İstanbul'da sonlanan Via Egnatia'nın başlangıç noktası olan liman kenti olan Durres'e geçtik. Ama betona boğulmuş olan bu kent çok hoşumuza gitmedi hele şehrin içindeki antik tiyatronun çok kötü korunması ve neredeyse içine yerleşim yerlerinin dikilmesi bize ülkemizdeki benzer acıları anımsattı.

Bu arada Rock'un babanesiyle toraksın anneanesi foto çekirtmeyi ihmal etmedik.

Arnavutluk'tan sonra geçtiğimiz üçüncü ülke Montenegro Karadağ oldu. 1300'lü yıllardan kalmış yerleşim birimleriyle o güne dek gezdiğimiz ülkelerden oldukça farklı bir dokuya sahipti. Üç gün boyunca bir Ortaçağ köy, kasaba ve kent dizisi yapacaktık. Budva, Kotor ve Dubrovnik.

İlk durağımız küçük bir ortaçağ köyü Budva idi. Budva'ya yaklaşırken şu an tamamen çok pahalı bir otele dönüştürülmüş Sveti Stephan adasının yanından geçip fotoğraf molası verdik.

Karadağ'daki son durağımız ise tarihi VII. yüzyıla kadar uzanan yine bir dünya mirası Dubrovnik oldu. Barok ve Rönesans mimarisinin çok önemli eserlerini gördük. "Game of thrones" disine de mekan olmuş kentte dizide geçen mekanları keşfetmek eğlenceliydi. Cersei'nin kefaret yolunun sonundaki merdivenlerde toplu bir fotoğraf çekirtmeyi ihmal etmedik.

Sabah kahvaltı sonrası Bosna Hersek'e yola çıktık yolda panoramik bir Osmanlı köyü olan

1500'lü yıllardan kalmış Poçitel'de bir Türk kahvesi molası verdik. Taze meyvelerinden yedik.

Bosna Hersek'in %49'luk kısmının Sırlara ait olduğunu öğrendik. Ülke aslında Sırp, Bosna ve Hersek olarak üç ayrı bölüme ayrılmış. Her birinin ayrı yönetimi var ancak karışık bir yapılanma ile bu üç bölümden çıkan 3000'e yakın milletvekili bir üst çatı olarak Bosna Hersek altında yönetimi paylaşıyor.

Poçitel'den sonra Mostar'a geçmeden rotamızı biraz değiştirdik ve Boşnakların müslümanlığı seçmesini sağlayan bektâşilerin önemli bir yapısı olan Blagay tekkesini tur programımıza aldık. Neretva nehrinin kollarından olan Buna nehrinin doğduğu yere kurulmuş olan tekkenin konumu etkileyiciydi. Tekkenin hemen yanındaki mağara ise Avrupa'nın en derin üçüncü mağarasıydı.

Nihayet Mostar'a vardık. Mimar Sinan'ın kalfası Mimar Kemalettin tarafından yapıldığı Mostar köprüsü turumuzun en ikonik yapılarından idi. 1566 yılında yapılmış ancak 1993 yılında Sırp topçusunun 1.5 yıllık uğraşından sonra tamamen yıkılmış ancak savaştan sonra aslına uygun olarak yeniden inşa edilmiş.

Burada da toplu fotomuzu ihmal etmedik ve başlayan yağmur altında geldik ve yine bu yağmurdan nasibimizi alarak Neretva nehri kıyısında bir restoranda yemeğimizi hep birlikte keyifle yedik.

Bosna Hersek'teki son durağımız Saraybosna idi. Çoğu binada hala kurşun izlerinin olduğu kentte yağmurlu ve kasvetli bir gecede ülkemizde gerçekleşen kalkışma hareketinin haberini aldık. Çok zor bir gece geçirdik. Ertesi gün moralimiz bozuk, oldukça gergin Aliye İzzetbegoviç'in de mezarının bulunduğu şehitlikleri ziyaret ettik, sıkıntımız ve barışa özlemimiz daha da arttı. TTD üyeleri olarak bir kez daha amasız koşulsuz BARIŞ diledik.

Başçarşı (Bascarsija) adındaki Osmanlı çarşısı Evliya Çelebi'nin de övgüyle bahsettiği ve o zaman 1080 dükkanın bulunduğunu belirttiği bir çarşı. Şu an daha küçük bir alanda ama yine de şehrin gezilmesi gereken başlıca mekanı. Çarşı'nın içinde Boşnak böreği yemeden dönmemelisiniz biz yemekle kalmadık otobüsteki ara öğünümüz için yanımıza yolluk bile aldık. Çünkü bizi Belgrad'a uzun bir yolculuk bekliyordu. Ama yolda durduğumuz mola yerindeki kuzu çevirmeler neden bu kadar çok börek yedik pişmanlığını doğurdu. Siz bizim gibi yapmayın muhteşem kuzulara yer bırakın.

Turumuzun son günü Sırbistan Belgrad'a geçtik. Atina ve İstanbul'dan sonra Avrupa'nın en eski üçüncü yerleşim yeri olan Belgrad tüm turun en modern şehri idi.

Şehrin merkezi kendilerini Osmanlı'dan kurtaran kahramanlarının heykelinin bulunduğu Cumhuriyet meydanıydı (Republik square).

Pek çok büyük parkın olduğu şehirde bu parkların en büyüğü Belgrad Kalesi'nin de içinde bulunduğu parkı ziyaret ettik. Bu park aynı zamanda Tuna ve Sava nehirlerinin birleştiği noktayı görebileceğiniz bir manzara terasına da sahip. Burada Kanuni Süleyman'ın ölüm haberinin oğlu Selim'e verildiği yeri de görme şansımız oldu.

Skadarska Sokağı'nda geleneksel Sırp müzikleri ile akşam yemeğimiz yedik. IX. yüzyılda, şehrin ünlü simalarının toplanma yeri olan bu bölge, sık sık Paris'in Montmartre bölgesi ile karşılaştırılıyor. Bize biraz Kumkapı'yı anımsattı.

Beyaz beyler kenti Belgrad'da geçirdiğimiz günün ardından 17 Temmuz'da 8 günlük turumuzu tamamlayıp ülkemize döndük...

Türk etkisinin yoğun olarak hissedildiği, hemen yanı başımızdaki bu coğrafyada 6 ülke 12 yerleşim birimini gezmek hepimiz için çok değerliydi. Türk Toraks Derneği, "Gezgin Nefesler" grubu dünyayı dolaşmaya devam edecek... Sizleri de bekliyoruz.....

Sevgiyle...

